

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 16SaZ/2/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0726100302
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Stankociová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2026:0726100302.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Stankociovou, v právnej veci žalobcu: A. B., narodený XX. XXXXXXX XXXX, číslo cestovného dokladu C. D.: E. platný do XX. XXXXXXX XXXX, štátny príslušník C. D., adresa posledného pobytu v krajine pôvodu: F. G. A. H. XX, I. X, E. E., E. J., C. D., toho času bytom K. XXXX/XXX, C., zastúpeného Centrom právnej pomoci, Kancelária Komárno, so sídlom Dunajské nábrežie 14, Komárno, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci azylu proti rozhodnutiu žalovaného L.: E./XXXX-X z 21. januára 2026, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu L.: E./XXXX-X z 21. januára 2026, ktorým nebol žalobcovi: A. B., narodený XX. XXXXXXX XXXX, číslo cestovného dokladu Bieloruskej republiky: E. platný do XX. XXXXXXX XXXX, udelený azyl a nebola mu poskytnutá doplnková ochrana z r u š u j e a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.
- II. Správny súd v Bratislave priznáva žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

- I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie napadnutého rozhodnutia
1. Rozhodnutím L.: E./XXXX-X z 21. januára 2026 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný žalobcovi neudelil azyl podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“), neposkytol mu doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 písm. a) a § 20 ods. 4 zákona o azyle a neudelil mu azyl a neposkytol doplnkovú ochranu na účel zlúčenia rodiny podľa § 13 ods. 1 písm. b), § 13c ods. 1 písm. b) a § 20 ods. 5 zákona o azyle.
2. Žalovaný úvodom skutkovo ozrejmil, že žalobca dňa 24. októbra 2025 požiadal o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky z dôvodu politického prenasledovania v Bielorusku, pretože je v policajných databázach zapísaný ako medzinárodný aktivista z dôvodu, že sa zúčastňoval na protivládnych protestoch, a keďže sa blíži koniec platnosti jeho cestovného dokladu obáva sa, že by si ho mohol predĺžiť iba priamo v Bielorusku, pretože bieloruské ambasády cestovné doklady nepredlžujú. Na Slovensku chce zostať žiť a pracovať tu. V rámci vstupného pohovoru vykonaného 14. novembra 2025 žalobca uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany, hnutia alebo organizácie, nemal žiadne problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi, či neštátnymi orgánmi a nikdy nebol trestne stíhaný. Po úspešnom ukončení bakalárskeho štúdia na Bieloruskej národnej technickej univerzite v meste E. sa zamestnal vo firme D., ktorá sa venuje navrhovaniu softvéru na detekciu falošných listín a dokladov. Žalobca ďalej uviedol, že základnú vojenskú službu neabsolvoval a nemá vedomosť o tom, že by dostal akékoľvek predvolanie k jej absolvovaniu. Hlavným dôvodom žiadosti o azyl je blížiaci sa dátum expirácie cestovného pasu, ktorého platnosť si vie predĺžiť iba v Bielorusku, kam sa však vrátiť nemôže, pretože sa obáva politického prenasledovania a uväznenia

na dlhšiu dobu v dôsledku účasti na protestoch vedených proti prezidentovi Alexandrovi Lukašenkovi v Minsku v roku 2020 a 2021. Počas protestov totiž vyhotovoval fotografie, na ktorých sú vidieť bieloruské bezpečnostné zložky, ktoré ho pritom nasníмали, a boji sa, že by mohol byť identifikovaný. Ďalej uviedol, že po protestoch prišla polícia k jeho kamarátovi domov, týždeň ho zadržovali a zabavili mu všetku techniku, aj notebook, v ktorom boli fotografie z protestov na ktorých bol zachytený aj so žalobcom. Záverom uviedol, že v Bielorusku je vedený ako medzinárodný aktivista.

3. K okolnostiam príchodu na Slovensko žalobca uviedol, že 8. októbra 2021 legálne vycestoval z Bieloruska do Lotyšska na svoj platný cestovný pas, v ktorom mal lotyšské víza. kde mala spoločnosť D. svoju pobočku. Dňa 15. júna 2022 sa bez akýchkoľvek komplikácií vrátil do Bieloruska za účelom vyzdvihnutia výpisu z registra trestov, a následne sa vrátil do Lotyšska. Dňa 28. júla 2022 na svojom motocykli vycestoval z Lotyšska cez Litovskú republiku a Poľskú republiku na území Slovenskej republiky. Po príchode do Bratislavy požiadal o pobyt na území Slovenskej republiky za účelom podnikania, na čo mu bolo vydané povolenie platné do 24. októbra 2027. Na územie Slovenskej republiky pricestoval preto, lebo ho sem pozvali kamaráti a pracovne sa mu tu darí, v dôsledku čoho by tu chcel zostať žiť a naďalej pracovať.

4. Na základe uvedených skutkových zistení pristúpil žalovaný k posúdeniu žiadosti žalobcu o udelenie azylu, pričom konštatoval, že žalobca opiera žiadosť o azyl o obavu o svoju bezpečnosť z politických dôvodov, pretože sa v Bielorusku v roku 2020 a 2021 zúčastňoval protestov proti bieloruskému vládnemu režimu, počas ktorých mohol byť nasnímaný bezpečnostnými zložkami. Na preukázanie svojich tvrdení predložil fotografie z protestov. Svoju obavu z návratu do krajiny pôvodu odôvodňuje tým, že účastníci protestov boli monitorovaní políciou a sú identifikovateľní v dôsledku čoho sú prenasledovaní a dlhodobo pozbavení osobnej slobody. Žalobca do konania predložil aj dokument o exekučnom konaní voči jeho osobe ako dôkaz o tom, že má byť vedený ako medzinárodný aktivista.

5. Zo správ Amnesty International a Human Rights Watch vyplýva, že po prezidentských voľbách v auguste 2020 došlo v Bielorusku k rozsiahlym zásahom proti účastníkom masových demonštrácií, kedy boli počas viacerých dní zadržané stovky až tisíce osôb, z ktorých väčšina bola riešená v rámci správnych konaní, v ktorých boli ukladané pokuty alebo krátkodobé tresty odňatia slobody, spravidla v trvaní 10 až 15 dní. Toto by potvrdzovalo aj tvrdenia ohľadom žalobcovho kamaráta, ktorý mal byť po protestoch na týždeň zadržaný a následne prepustený na slobodu. Sám žalobca však uviedol, že jeho kamarát bol veľmi aktívny na sociálnych sieťach a koordinoval ľudí počas protestov, čo logicky navodilo vyšší záujem bieloruských štátnych orgánov. Napriek tomu ho po týždni prepustili na slobodu. Z tých istých zdrojov vyplýva, že represívne opatrenia bieloruských orgánov sú primárne zamerané na osoby s výrazným verejným, politickým alebo mediálnym profilom, najmä na opozičných lídrov, aktivistov, koordinátorov protestov, nezávislých novinárov alebo osoby dlhodobo zapojené do opozičných štruktúr. Bežní účastníci demonštrácií bez vedúcej alebo organizačnej úlohy, akým bol aj žalobca, neboli identifikovaní ako skupina, voči ktorej by štátne orgány systematicky uplatňovali dlhodobé a cielené represívne opatrenia. Žalobca počas protestov ani po nich nebol zadržaný, predvolaný, vypočúvaný, trestne ani správne stíhaný, ani iným spôsobom kontaktovaný alebo vyhľadávaný štátnymi orgánmi, a to ani po jeho odchode z krajiny pôvodu, pričom takto neboli postihovaní ani jeho rodinní príslušníci, ktorí v krajine pôvodu zostali. Žalobcov politický a spoločenský profil bol v dôsledku nezastávania významných úloh v rámci opozičných aktivít nízky. Žalovaný zdôraznil, že samotná účasť na masových protestoch v roku 2020 až 2021 bez ďalších individualizujúcich okolností nepostačuje na priznanie azylu. Žalobcove obavy sú založené na všeobecnej situácii v krajine pôvodu, nie na konkrétnych a individualizovaných skutočnostiach vo vzťahu k jeho osobe.

6. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že má byť v policajných databázach vedený ako medzinárodný aktivista, a hoci dôkazná hodnota predloženej kópie dokumentu z 10. februára 2025 týkajúceho sa exekučného konania č. XXXXX/XXXXX vedeného voči jeho osobe (ktorý má toto žalobcove tvrdenie potvrdiť), je obmedzená, žalovaný sa ním zaoberal. Žalobca uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by sa dopustil akéhokoľvek priestupku alebo iného protiprávneho skutku, ktorý by mohol odôvodniť začatím exekučného konania. Z uvedeného dôvodu vníma uvedený postup ako prejav toho, že ho štátne orgány považujú za medzinárodného aktivistu. Od bývalých kolegov vo firme D., ktorí sú bývalými zamestnancami Výboru štátnej bezpečnosti (ďalej len „KGB“) sa mu podarilo získať fotokópiu predmetného dokumentu. Ďalšie okolnosti však žalobca poskytnúť nevedel. Žalobca uviedol, že jeho otec sa obrátil na políciu so žiadosťou o vysvetlenie exekučného konania, avšak plnohodnotnú odpoveď nedostal. Žalovaný z informácií ako aj zo samotného obsahu predloženého dokumentu zistil, že ide o štandardný administratívno - exekučný úkon podľa bieloruského práva, pokiaľ konajúci orgán zistí, že dlžník sa nenachádza v obvode, v ktorom má bydlisko. Dokument predstavuje

upovedomenie o administratívnom opatrení, konkrétne o postúpení exekučného konania inému orgánu núteného výkonu alebo súdному exekútorovi, z obsahu, ktorého vyplýva, že od žalobcu sa vymáha pokuta, uložená za správny priestupok. Samotné vedenie exekučného konania voči žiadateľovi v spojení so zistenými skutočnosťami nepredstavujú prenasledovanie v zmysle zákona o azyle, ale ide o správnu pokutu, ktorú je možné naďalej, hoci s úrokmi, uhradiť. Z predloženej kópie dokumentu nijakým spôsobom nevyplýva, že by bol žalobca za niečo trestne stíhaný alebo že by bol vedený ako medzinárodný aktivista. Vo vzťahu k situácii v krajine pôvodu a aktivistami žalovaný poukázal na správu zo 6. novembra 2025 od Centra pre ľudské práva Viasna, z ktorej vyplýva, že úrady zintenzívnili tlak na príbuzných exilových aktivistov v podobe vstupov do obydľí, výsluchov, prehliadok a zatýkaní, čo však nebolo zistené v prípade rodiny žalobcu. Čo sa týka zoznamu občanov zapojených do extrémistických činností, z rovnakej správy žalovaný zistil, že zaradenie do tohto zoznamu znamená zbavenie práv ako súbor obmedzení, pričom dopĺňa trest odňatia slobody uložený súdom. V prípade žalobcu však nebolo zistené, že by bol niekedy obvinený zo spáchania trestného činu.

7. Žalovaný uzavrel, že v prípade žalobcu nebolo zistené, že by bol alebo v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu mohol byť prenasledovaný pre niektorý z azylovo relevantných dôvodov podľa § 8 zákona o azyle a to ani ako žiadateľ o azyl „sur place“. Jeho odchod z krajiny pôvodu bol čisto ekonomicky motivovaný a žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany bola podaná z dôvodu expirácie cestovného dokladu a nemožnosti si zlegalizovať pobyt na území Slovenskej republiky inak.

8. Žalovaný subsidiárne posúdil aj možnosť poskytnúť žalobcovi doplnkovú ochranu s negatívnym výsledkom, keďže dospel k záveru, že by v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nebol vstavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v niektorej jeho forme podľa § 2 písm. f) zákona o azyle. Rovnako tak nezvážil splnenie podmienok na udelenie azylu na účel zlúčenia rodiny alebo poskytnutia doplnkovej ochrany na uvedený účel.

II. Správna žaloba

9. Voči napadnutému rozhodnutiu podal žalobca správnu žalobu namietajúc nedostatočné zistenie skutkového stavu, v dôsledku čoho ho navrhol zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

10. Žalobca zotrval na vyjadrení, že v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu mu hrozí vysoký trest odňatia slobody či potlačanie ľudských práv a slobôd. V roku 2020 a 2021 sa aktívne zúčastnil na protestoch proti vládnucej strane, a hoci pred jeho odchodom z krajiny pôvodu nebol stíhaný ani vypočúvaný políciou, má obavu, že ho polícia v Bielorusku eviduje ako osobu odporujúcu režimu. Aj podľa vyjadrenia organizácie Human rights Initiative Dissidentby pôsobiacej v Bielorusku ide o osobu, ktorej po návrate do krajiny pôvodu hrozia sankcie zo strany polície. Osoby, ktoré sa zúčastňovali na týchto protestoch sú uväznené, sú im odopierané ľudské práva a slobody. Ako je uvedené v priloženom stanovisku tejto organizácie, v Bielorusku dochádza ku kritickému porušovaniu ľudských práv, pričom po voľbách v roku 2020 rapídne stúpol počet politických väzňov. Skutočnosť, že žalobca do dnešného dňa nebol za svoju účasť na protestoch stíhaný odôvodňuje tým, že policajné orgány v Bielorusku účastníkov protestov identifikujú postupne a následne voči nim vyvodzujú aj neadekvátne sankcie. Hoci žalobca uviedol ako dôvod žiadosti o azyl skončenie platnosti cestovného pasu, tým podstatným dôvodom je opodstatnené riziko uloženia vysokého trestu odňatia slobody v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu v dôsledku jeho politických názorov a nesúhlasu s vládnucou stranou.

III. Vyjadrenie žalovaného a replika žalobcu

11. Vo vyjadrení ku správnej žalobe žalovaný zopakoval dôvody, na ktorých žalobca založil svoju žiadosť o udelenie azylu, ktorými majú byť obavy o jeho bezpečnosť z politických dôvodov, pretože sa Bielorusku v roku 2020 a 2021 zúčastňoval protestov proti bieloruskému vládnemu režimu, počas ktorých mohol byť nasnímaný bezpečnostnými zložkami, pričom má byť vedený ako medzinárodný aktivista.

12. Žalovaný nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že mu v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí vysoký trest odňatia slobody či potlačenie jeho práv a slobôd, a hoci do konania predložil vyjadrenie organizácie Human rights Initiative Dissidentby, toto nie je úplne a korektne reprodukované. Žalovaný uvádza, že list potvrdzuje účasť žalobcu na pokojných protestoch v roku 2020, čo nik nespochybňuje, avšak z jeho obsahu nevyplýva, že by žalobca konkrétne mal byť prenasledovaný bieloruskými štátnymi orgánmi. Z listu naopak vyplýva, že prenasledované sú osoby, ktoré sa zúčastňovali pokojných protestov a zároveň pokračujú v práci na ochranu ľudských práv a v humanitárnych aktivitách, lebo prezentujú opozičné názory. Z vyjadrení žalobcu ako aj z dostupných skutočností dospel žalovaný k záveru, že nebolo preukázané, akú konkrétnu činnosť v oblasti ochrany ľudských práv žalobca aktuálne vykonáva, respektíve v akých aktivitách v oblasti ľudských práv a humanitárnej pomoci je zapojený v takej intenzite, aby bol z tohto dôvodu identifikovateľný zo strany režimu. Žalovaný zdôraznil, že informácie o prenasledovaní a hrozbách uvádzaných v liste sa vzťahuje na osoby opozičných lídrov, ľudskoprávnych aktivistov, nezávislých žurnalistov a pokojných protestujúcich, ktorí sú zameraní

režimom pre ich opozičné názory. Žalobca nespadá do žiadnej z takto definovaných kategórií osôb, a hoci sa v roku 2009 sa zúčastnil protestov, svoje opozičné názory neprejavoval tak, aby mohli byť režimom vnímané rozpoznateľné. Žalovaný dodal, že uvedený list nie je originálom, ktorého pravosť by bolo možné overiť, pričom obsahovo nekorešponduje s doterajšími výpoveďami žalobcu.

13. Hoci list odkazuje na materiály dostupné o žalobcovi, tieto žalovanému ani správne mu súdu predložené neboli, pričom ani sám žalobca nepredložil žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by hodnoverne preukazovali jeho aktivity v oblasti ochrany ľudských práv a humanitárnej činnosti, o to viac, že tieto skutočnosti ani len netvrdil. Stránka Dissidentby obsahuje rozsiahly zoznam osôb prenasledovaných bieloruským režimom, vrátane zosnulých, bývalých aktuálnych politických väzňov ako aj zoznam patrónov ohrozených osôb, pričom meno žalobcu v zozname nefiguruje. Z verejne dostupných zdrojov nie je možné overiť ani žalobcom tvrdený rozsahy o minulých, či aktuálnych aktivitách v oblasti ochrany ľudských práv či akejkolvek jeho humanitárnej činnosti. V tomto kontexte žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1Sžak/12/2019 z 22. októbra 2019.

14. Žalovaný poznamenal, že v dôvodoch žiadosti o udelenie azylu žalobca poukázal na expiráciu platnosti jeho cestovného pasu, ktorý si bude môcť overiť iba priamo Bielorusku, čo je podľa žalovaného hlavným motívom jeho žiadosti o azyl, a teda zrejme snaha o zlegalizovanie ďalšieho pobytu na území Slovenskej republiky. Za týchto okolností sa existencie individuálneho prenasledovania podľa dôvodov ustanovených v Ženevskom dohovore o právnom postavení utečencov nejaví ako výhradný dôvod podania žiadosti o udelenie azylu. Inštitút azylu nemá byť prostriedkom na legalizáciu pobytu v členskom štáte Európskej únie.

15. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že policajné orgány môžu prostredníctvom kamerových systémov potenciálne identifikovať osoby účastné na protestoch aj niekoľko rokov po ich konaní žalovaný uviedol, že ide o všeobecný opis prax a mechanizmov dohľadu, ktorý neposkytuje žiadne konkrétne údaje o aktivitách žalobcu ani o jeho osobnom riziku prenasledovania. Žalovaný má zato, že konanie bieloruských orgánov, ktoré sledujú a zadržávajú všetkých účastníkov protestov bez rozdielu aktivity, by pri praktickej realizácii takéhoto opatrenia vyžadovalo nerealistické kapacity polície a väzobný zariadení dní, keďže, napríklad na proteste konaného dňa 16. augusta 2020 sa zúčastnilo 400 000 protestujúcich a dňa 23. augusta 2025 250 000 protestujúcich. V dôsledku uvedeného je režim nútený selektívne zamerať svoju pozornosť najmä na známejších aktivistov, opozičných lídrov a výrazne sa prejavujúcich protestujúcich s opozičnými názormi. K uvedenému je možné dospieť aj z počtov uvádzaných v správe organizácie Viasna zo 16. septembra 2024, ktorá uviedla, že od začiatku roka 2024 bolo z celkového objemu osôb vracajúcich sa do Bieloruska zo zahraničia zadržaných 55 ľudí z ktorých bolo konkrétne 17 stíhaných.

16. V replike žalobca zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v správnej žalobe, a teda, že mu v dôsledku účasti na protestoch a jeho aktivitách hrozí prenasledovanie v podobe vysokého trestu odňatia slobody, neľudského zaobchádzania a porušovania jeho základných ľudských práv a slobôd.

IV. Skutkové a právne závery správneho súdu

17. Správny súd v Bratislave ako súd vecne, miestne a kauzálny príslušný [§ 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP] v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného a priebeh administratívneho konania, ktorý predchádzal jeho vydaniu, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

18. O žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania dňa 20. mája 2026, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 137 ods. 4 SSP. Oznámenie o mieste a čase vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania bolo zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle správneho súdu.

19. Predmetom prieskumu zo strany správneho súdu je napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým vo výroku I. neudelil žalobcovi azyl podľa ustanovenia § 13 ods. 1 písm. a) zákona o azyle, vo výroku II. mu neposkytol doplnkovú ochranu podľa § 13c ods. 1 písm. a) a § 20 ods. 4 zákona o azyle, a vo výrokoch III. a IV žalobcovi neudelil azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu na účel zlúčenia rodiny.

20. Žalovaný totiž nevezhliadol splnenie podmienok pre udelenie azylu, a to, že by dôvod žiadosti, tak, ako ho žalobca prezentoval, bol azylovo relevantný. Žalobca totiž svoju žiadosť odôvodňoval obavami z prenasledovania z politických dôvodov a to v dôsledku jeho účasti na masových protestoch proti prezidentovi Alexandrovi Lukašenkovi a celkovej politickej situácii v krajine pôvodu, ktoré sa v Bielorusku uskutočnili v rokoch 2020 a 2021.

21. Žalovaný predovšetkým z vlastných a konzistentných vyjadrení žalobcu, ktoré prezentoval v rámci vstupného pohovoru dňa 14. novembra 2025, ustálil, že ten okrem účasti na zmienených protestoch akokoľvek neprejavoval svoje politické presvedčenie na sociálnych sieťach, nepodporoval peňažne organizácie považované štátnymi orgánmi Bieloruska za extrémistické alebo teroristické a ani po odchode z krajiny pôvodu sa nezúčastňoval na protestoch organizovaných v zahraničí, a teda, nemožno ho považovať za aktivistu. Tak ako žalovanému, aj správne mu sa javí nedôveryhodné a nepravdepodobné označenie žalobcu ako aktivistu iba v dôsledku prebiehajúceho exekučného konania (o čom má svedčiť rozhodnutie o postúpení exekučného konania z 10. februára 2025) resp. predloženého všeobecného potvrdenia organizácie Human rights Initiative Dissidentby. Z uvedeného potvrdenia je nanajvýš zrejmé, že žalobca sa mal zúčastniť v roku 2020 protestov proti vládnemu režimu.

22. Správny súd konštatuje, že žalobcova účasť na zmienených protestoch v rokoch 2020 a 2021 nie je sporná, keďže o jeho účasti napokon svedčia aj priložené fotografie založené v administratívnom spise, na ktorých je žalobca zachytený ako účastník protestov držiac historickú bielo-červeno-bielu vlajku, alebo majú oblečené tričko so znakom Pahonia, ktoré sú ako historické národné a kultúrne symboly aktuálnym režimom zakázané. Uvedenú skutočnosť, tvoriacu jadro žalobcovho azylového príbehu, nepovažoval za spornú ani sám žalovaný.

23. Správny súd musí úvodom konštatovať, že žalovaný sa svedomito a vlastnými úvahami venoval odôvodneniu napadnutého rozhodnutia, pričom sa podrobne, zrozumiteľne a v zásade aj logicky vysporiadal s azylovým príbehom žalobcu, ktorý v hlavných jeho črtách nebol nedôveryhodný a preto na jeho základe vyhodnocoval, či žalobcovi medzinárodná ochrana prislúcha, alebo nie. Správne zároveň vyhodnotil, že okolnosti odchodu žalobcu z krajiny pôvodu neboli motivované strachom z prenasledovania štátnymi orgánmi z dôvodu jeho politického presvedčenia, ale boli čisto ekonomické, v dôsledku čoho na žalobcu prihladal ako na žiadateľa o azyl „sur place“. Hoci sa žalobca zúčastnil protestov ešte v roku 2020 a 2021, teda pred jeho odchodom z krajiny pôvodu, a už v tom čase mohli tieto prejavy jeho politického presvedčenia zakladať azylovo relevantný dôvod, zásadným pri posudzovaní žiadosti žalobcu sa stal vývoj politickej situácie v krajine pôvodu, ktorá podľa dostupných informácií čoraz viac vystupuje proti odporcom aktuálneho politického režimu popieraním ľudských práv. Správny súd musí zároveň prisvedčiť, že žalovaný správne a vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe správnych súdov ako aj kasačného súdu konštatoval, že obyčajná účasť žiadateľa o azyl na masových protivládnych protestoch (bez toho, aby bol v ich priebehu alebo bezprostredne po nich zadržaný), ktorou sa nemusel dostať do zorného poľa štátnych orgánov, zohľadňujúc značný časový odstup od takejto účasti, ako aj skutočnosť že proti nemu v krajine pôvodu nie je vedené akékoľvek trestné konanie a pri neexistencii zmienky o tom, že by príslušníci jeho rodiny čelili akejkoľvek aktivite zo strany štátnych orgánov, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na konštatovanie existencie opodstatnenej hrozby prenasledovania z politických dôvodov a byť relevantným pre poskytnutie azylu. Odhliadnuc od skutočnosti, že túto argumentáciu žalovaný prezentoval až vo vyjadrení ku správnej žalobe a nie v napadnutom rozhodnutí (pričom doplňujúce vyjadrenia v konaní pred správnym súdom nemôžu suplovať nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia), spravidla by bol náležitý a udržateľný záver žalovaného, že iba v dôsledku účasti na protestoch, ktorých sa navyše zúčastnilo odhadom ďalších 250 tis. až 400 tis. protestujúcich, nie je osoba žalobcu tak exponovaná, aby vzbudil záujem štátnych orgánov a bola dôvodom pre jeho prenasledovanie. Naďalej však platí, že na aktivity žalobcu je potrebné nazeráť optikou krajiny pôvodu a v kontexte čo najaktuálnejších informácií o situácii v nej.

24. Podľa rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sak/16/2022 z 29. septembra 2023, je konanie o medzinárodnej ochrane špecifickým prospektívnym rozhodovaním, a teda, preskúmanie udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle je postavené na potencialite prenasledovania v budúcnosti po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu. Samotné ustanovenie § 8 zákona o azyle pracuje s pojmom strachu ako subjektívnym prvkom a odôvodnenosťou strachu z prenasledovania ako objektívnym prvkom, nestanovuje však podmienku faktického prenasledovania v minulosti. Je skúmaná možnosť budúceho prenasledovania, pričom sa využíva štandard primeranej pravdepodobnosti, čo znamená, že táto možnosť musí byť reálna, nie iba hypotetická. Okolnosti ktoré nastali, alebo naopak nenastali, do podania žiadosti o azyl, môžu byť síce dôležitou indíciou pri posudzovaní jej dôvodnosti, no žalovaný musí zohľadniť aj značne turbulentný vývoj situácie (ne)dodržiavania základných ľudských práv v niektorých krajinách bývalého Sovietskeho zväzu.

25. Žalovaný správne do konania zabezpečil celkovo 3 polytematické správny o krajine pôvodu vyhotovené odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce č. E./XXXXXX-XXX zo 7. júla 2025, č. E./XXXXXX-XXX zo 17. júla 2025 a č. E./XXXXXX-XXX z 5. decembra 2025, ktoré ozrejmujú aktuálnu situáciu v nej a to v nadväznosti na vyhlásenia žalobcu. Práve v polytematickej správe z 5. decembra 2025, zabezpečenej pred vydaním napadnutého rozhodnutia, sa v správe Centra pre ľudské práva

Viasna zo 6. novembra 2025 zmieňuje, že štátne orgány sa aj naďalej pokúšajú identifikovať účastníkov protestov z roku 2020, a to prostredníctvom digitalizácie všetkých videozáznamov a fotografií urobených počas nich. Hľadajú obrázky v médiách a na sociálnych sieťach alebo aj telefónoch, ktoré boli predtým zadržané. Účastník protestov môže byť identifikovaný aj v budúcnosti aj keď počas aktívnych protestov stíhaný nebol. Je nesporné, že žalobca bol na protestoch prítomný, pričom v konaní tvrdil aj to, že jeho kamarát, ktorý je aktivistom, bol zadržaný a bol mu zabavený aj notebook, na ktorom sa nachádzajú fotografie z protestov na ktorých je zachytený aj žalobca. Práve na uvedené informácie žalovaný nijako nereflektoval a prípadnú hrozbu, či by sa aj žalobca mohol ocitnúť v podobnej situácii a či by táto skutočnosť zakladala azylovo relevantný dôvod, nevyhodnotil. Okrem uvedeného je zrejmé, že v prípade bieloruských štátnych orgánov nepostačuje ani uplynutie dlhšieho časového obdobia, aby neboli osoby postihované za prejavovanie opozičných politických názorov v minulosti. Podľa uvedenej správy je evidovaný prípad, kedy boli zadržané osoby za účasť na päť rokov starej online ankete o hlasovaní vo voľbách v roku 2020. Okrem uvedeného, zatýkanie a vypočúvanie občanov vstupujúcich do Bieloruska naďalej pokračuje.

26. Na tomto mieste je vhodné upriamiť pozornosť na správnu Agentúry európskej únie pre azyl z 12. mája 2026 (<https://www.euaa.europa.eu/news-events/belarus-new-report-highlights-deteriorating-human-rights-situation>) zaoberajúcu sa o. i. vývojom politickej situácie v Bielorusku od protestov v roku 2020 a následkami účasti na nich, ktorou samozrejme žalovaný disponovať v čase vydania napadnutého rozhodnutia nemohol a preto mu správny súd nemôže vyčítať nezohľadnenie informácií tam uvedených. Pre správny súd je však v konaniach vo veciach azylu podľa § 135 ods. 2 písm. a) SSP rozhodujúci stav v čase vydania jeho rozhodnutia, a preto sám na tieto informácie prihliadnuť môže. Zároveň, keďže dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť z dôvodu, že je v rozpore s administratívnym spisom, keďže nevyhodnocuje jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti všetky získané relevantné informácie, nič nebráni žalovanému, aby pri novom rozhodovaní o žalobcovej žiadosti vychádzal aj z týchto aktuálnych informácií. Podľa uvedenej správy (str. 15) boli protesty od roku 2020 zo strany štátnych orgánov vnímané už skôr ako hrozba, než ako prejav občianskych práv. Práve táto informácia ozrejmuje, prečo majú protesty a účasť na nich presah až do súčasnosti. Do augusta 2025 bolo cez 3670 ľudí administratívne alebo trestne postihnutých za účasť na protestoch v roku 2020. Správa taktiež potvrdzuje, že štátne orgány používajú softvér na rozpoznávanie tvárí a identifikáciu osôb zúčastnených na protestoch v roku 2020. Na stranách 48 až 51 správa rozoberá postavenie účastníkov protestov a hrozby, ktoré im z ich účasti aj naďalej vyplývajú.

27. Správny súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru o potrebe napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť z dôvodu podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. f) SSP a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

28. Správny súd je toho názoru, že žalovaný musí v ďalšom konaní zohľadniť všetky informácie o krajine pôvodu, teda aj tie, ktoré pôvodne opomenul a na ktoré správny súd vyššie poukázal, a následne posúdiť, či žalobcovi už iba za samotnú účasť na protestoch dôvodne hrozí taký postih, ktorý by bolo možné považovať za prenasledovanie. Z informácií je zrejmé, že osoby prejavujúce opozičné politické názory sú postihované administratívne prípadne až trestne (čl. 342 Bieloruského trestného zákonníka) a to trestom odňatia slobody na niekoľko rokov, v nadväznosti na čo bývajú zaradené na zoznam osôb zapojených do extrémistických aktivít alebo zoznam teroristov, z čoho vyplýva ďalšie obmedzovanie ich občianskych práv.

29. Nad rámec uvedeného správny súd podotýka, že v konaní žalobcu, ktorý úprimne uvádza, že jeho motiváciou v podaní žiadosti o azyl je, o. i., blížiaci sa expirácia jeho cestovného pasu ktorého obnovenie je možné iba osobne a priamo v Bielorusku, nemožno badať účelovosť takejto žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany v parom slova zmysle, ako je spravidla zvykom. Je pravdou, že určité percento žiadateľov o azyl sa snaží prostredníctvom inštitútu medzinárodnej ochrany získať legálny pobyt na území Slovenskej republiky ktorý by im inak neprislúchal, čo nemožno v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe akceptovať (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sak/18/2022 z 30. januára 2023). V prípade žalobcu je však situácia v skutku iná, keďže ten legálny pobyt na území Slovenskej republiky už má, a chce si ho zachovať, no jeho predpokladom je podľa právnej úpravy zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov existencia platného cestovného pasu. Z vyjadrení žalobcu je zrejmé, že má záujem podmienky pobytu, ktorý mu bol poskytnutý na účely podnikania (ktoré na území Slovenskej republiky vykonáva) naďalej spĺňať, avšak nie za cenu, aby bol nútený vrátiť sa do krajiny pôvodu, kde mu ako tvrdí, hrozí prenasledovanie z politických dôvodov. Takáto motivácia žiadosti o udelenie azylu je preto celkom logická a legitímna. Možno totiž predpokladať, že pokiaľ bude nútený si cestovný doklad obnoviť, bude musieť sám upovedomiť štátne orgány, že sa nachádza v krajine pôvodu a tým sa exponovať

vo vzťahu k prípadnému prešetrovaniu, či sa nezúčastnil protestov alebo nedopustil iného konania pre ktoré by mohol byť prenasledovaný.

30. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd postupom podľa § 175 ods. 1 SSP a s poukazom na výsledok konania podľa § 167 SSP, žalobcoví, ktorý mal úspech v konaní, priznal právo na ich náhradu v plnom rozsahu.

31. O ich výške rozhodne podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave [§ 443 ods. 1 SSP a § 444 ods. 1 SSP].

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok [a contrario § 446 ods. 2 písm. d) SSP].

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa [písm. a)]; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) [písm. b)]; je žalovaným Centrum právnej pomoci [písm. c)].